

1969. – № 2. – С. 28–34.
4. Лувсан Г. Традиционные и современные аспекты восточной рефлексотерапии / Г. Лувсан. – М; Наука, 1996. – 576 с.
 5. Овечкин А. М. Основы чжень-цзютерапии / А. М. Овечкин. – М; Голос, 1991–417 с.
 6. Портнов Ф. Г. Электропунктурная рефлексотерапия. – Министерство здравоохранения Латвийской ССР. Рижский медицинский институт. Рига. Зинатне. – 1982 г.–313 с.
 7. Самосюк И. З. Электропунктурная диагностика / И. З. Самосюк, Л. И. Фисенко, Н. В. Чухраев. – К. : АО Укрпрофздравница, 1997 – 206 с.

УДК 376.3

Т. Л. Приходько

учитель-логопед

КУ Сумський ДНЗ № 7 «Попелюшка» м. Суми

Н. М. Счастлівцева

учитель-логопед

КУ Сумський НВК № 11 «Журавонька» м. Суми

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

У статті розглядається питання впровадження інноваційних та інформаційних технологій і дотримання принципів навчання дітей із порушеннями мовлення на логопедичних заняттях. Саме таким засобом і є мультимедійні презентації з використанням комп'ютерної графіки.

В статье рассматривается вопрос внедрения инновационных и информационных технологий и соблюдения принципов обучения детей с нарушениями речи на логопедических занятиях. Именно таким средством и является мультимедийные презентации с использованием компьютерной графики.

The article discusses the introduction of innovative and information technology compliance with the principles of teaching children with speech disorders in speech therapy classes. It is in this way and is a multimedia presentation using computer graphics.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійна презентація, програма, анімація.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, мультимедийная презентация, программа, анимация.

Keywords: information and communication technology, multimedia presentation, program, animation.

Постановка проблеми. Процес навчання і виховання дитини з порушеннями мовлення є досить тривалим. Свідоме відношення малюка до дефектів власного мовлення, а, відповідно, і бажання їх виправити, тобто мотивація – одне з центральних завдань корекційної роботи. Часто одного досвіду, володіння методикою корекції мовлення і бажання вчителя-логопеда недостатньо для успішного здійснення логопедичного впливу.

Застосування інформаційних та мультимедійних технологій у якості дидактичних засобів використовуються для підвищення мотивації дітей, збільшення інтересу до самого процесу виконання завдання та дозволяє значно підвищити ефективність будь-якої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання мультимедійних технологій досліджено у працях О. Пінчука, який визначає мультимедійні продукти як документи, які несуть інформацію різних типів і припускають використання спеціальних технічних пристроїв для їх створення та відтворення. Американські дослідники, які вивчають ефективність використання мультимедіа-технологій у навчальному процесі (Т. Баджет, Т. Воген, Д. Джонсен, М. Кирмайер, У. Рош, К. Сандлер) вважають, що засоби мультимедіа традиційно використовуються як інформаційні системи для створення конструкторських навчальних середовищ. На цих аспектах упровадження мультимедіа-технологій у навчання акцентують і російські вчені Ю. Горвиць, Є. Зваригіна, Н. Кириченко, О. Кореганова, Л. Марголіс, С. Новосьолова, Л. Чайнова та інші. І. Гіркін [3] зазначає, що у світі спостерігається тенденція до більш широкого використання комп'ютерних технологій для навчання й розвитку дітей дошкільного віку.

На даний час розроблено безліч комп'ютерних ігор та програм для роботи з дітьми. Готові комп'ютерні ігри в основному спрямовані на розвиток уваги і спостережливості, сприйняття, на вміння орієнтуватися у ігровій ситуації, на здійснення аналізу та синтезу, розвиток лексичної та граматичної ланки мовлення.

На кафедрі логопедії НПУ імені М. П. Драгоманова під керівництвом М. Шеремет в 2001 році створена українська комп'ютерна програма «Logoped UA» для діагностики стану сформованості фонематичних процесів у дітей старшого дошкільного віку з ФФНМ.

Дослідники наголошують, що мультимедійні засоби навчання повинні відповідати психологічним, дидактичним і методичним вимогам.

Мета статті. Впровадження оптимізації процесу розвитку мовлення дошкільнят на логопедичних заняттях, підвищення мотивації, зацікавленості дітей з використанням мультимедійних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології надають широкі можливості для розвитку процесу освіти. Дитяча природа вимагає наочності. Зараз це вже не схеми, таблиці і малюнки, а ближча дитячій природі – гра. Наочність матеріалу підвищує його засвоєння, тому що задіяні всі канали сприйняття дітей – зоровий, механічний, слуховий та емоційний. Розумне використання в освітньо-виховному процесі наочних засобів навчання відіграє важливу роль у розвитку спостережливості, уваги, мовлення, мислення дошкільників.

Мультимедіа-технології є на сьогодні одним із найбільш ефективних засобів навчання. Саме тут повною мірою реалізується давній, але до сьогодні правильний принцип методики викладання: краще один раз побачити, ніж сто разів почути.

Доведено, що людина запам'ятовує 20% почутого і 30% побаченого, і більше 50% того, що вона бачить і чує одночасно.

Використання на заняттях з дітьми мультимедійних презентацій дає можливість оптимізувати педагогічний процес, індивідуалізувати навчання дітей з різним рівнем пізнавального розвитку і значно підвищити ефективність педагогічної діяльності.

Мультимедійна презентація – це зручний і ефективний спосіб представлення інформації за допомогою комп'ютерних програм.

Такі мультимедіа, як слайд презентація або відео презентація, вже доступні протягом тривалого часу.

У своїй роботі надаємо перевагу використанню створених власних занять, зокрема мультимедійних супроводів, адже мультимедіа – це сучасна комп'ютерна інформаційна технологія, що дозволяє об'єднувати в одній комп'ютерній програмно-технічній системі текст, звук, відеозображення, графічне зображення та анімацію (мультіплікацію).

Використовуючи мультимедіа-технології на логопедичних заняттях намагаємось дотримуватися наступних принципів.

1. Принцип полісенсорного підходу до корекції мовленнєвих порушень, при якому слухове сприйняття інформації поєднується з опорою на зоровий контроль, що дозволяє задіяти збережені аналізатори і сприяє активізації компенсаторних механізмів.

2. Принцип розвиваючого і диференційованого навчання.

Комп'ютерні технології передбачають можливість об'єктивного визначення зон актуального і найближчого розвитку дітей з порушеннями мовлення.

3. Принцип системності і наступності навчання.

Комп'ютерні технології дають змогу працювати над системною корекцією і розвитком наступних характеристик:

- просодичних компонентів мовлення;
- артикуляційної, дрібної та загальної моторики;
- фонематичного аналізу та синтезу, фонематичних уявлень;
- звуковимови;
- лексико – граматичних засобів мовлення;
- зв'язного мовлення.

Комп'ютерні технології дозволяють використовувати отримані раніше знання у процесі оволодіння новими, переходячи від простого до складного.

4. Принцип доступності навчання.

Комп'ютерні технології і методи їх подачі дітям відповідають віковим особливостям дошкільнят. Завдання пропонуються дітям у ігровій формі.

5. Принцип індивідуального навчання.

Комп'ютерні технології призначені для індивідуальних і підгрупових занять і дозволяють побудувати корекційну роботу з урахування індивідуальних навчальних потреб та можливостей дітей.

6. Принцип об'єктивної оцінки результатів діяльності дитини.

Результати діяльності представляються візуально на екрані у вигляді мультиплікаційних образів і символів, що автоматично виключає суб'єктивну оцінку.

7. Принцип ігрової стратегії і введення дитини у проблемну ситуацію.

Ігровий принцип навчання з пред'явленням користувачу конкретного завдання, яке варіюється в залежності від індивідуальних можливостей і корекційно – навчальних потреб, дозволяє ефективно вирішувати поставлені корекційні завдання і реалізувати на практиці дидактичні вимоги доступності комп'ютерних засобів навчання.

8. Принцип виховуючого навчання.

Використання комп'ютерних технологій дозволяє виховувати у дітей волю та моральні якості. Цьому сприяє і діяльність дитини, спрямована на вирішення проблемної ситуації, бажання досягнути необхідного результату.

Мультимедійна презентація повинна мати мету, а також перелік компонентів, з яких вона складається.

У своїй практичній діяльності найчастіше використовуємо презентації, створені за допомогою програми Power Point.

Основне правило для презентації: 1 слайд – 1 ідея. Разом з тим, можна один ключовий момент рознести і на кілька слайдів.

Кожен слайд повинен мати просту, зрозумілу структуру і містити текстові або графічні елементи, що несуть у собі зоровий образ як основну ідею слайда. Такий підхід сприяє кращому сприйняттю матеріалу і відтворенню в пам'яті представленого змісту за допомогою асоціацій. Заголовки повинні привертати увагу, але не займати все місце і не відволікати.

Звичайно, потрібно дотримуватися елементарних санітарних норм, що стосуються часу роботи дошкільнят з

мультимедійним обладнанням. За вимогами безпосередня освітня діяльність з використанням комп'ютера передбачає для дітей 5 років – 10 хвилин, для дітей 6-7 років – 15 хвилин.

Малюки повинні розміщуватись на відстані не ближче 2-3 м і не далі 5-5,5 м від екрану. Навчальну діяльність з використанням комп'ютера для дітей 5-7 років слід проводити не більше одного разу протягом дня і не частіше трьох разів на тиждень.

Висновки. Таким чином, на основі аналізу наукових джерел та власного досвіду роботи, нами було визначено, що використання мультимедійних технологій у дошкільному навчальному закладі є збагачувальним і перетворювальним фактором, який є одним із шляхів оновлення змісту освіти згідно сучасним вимогам.

Наш досвід використання мультимедійних технологій свідчить, що їх упровадження підвищує ефективність засвоєння матеріалу, інтенсифікує процес навчання, стимулює інтерес дітей як до знань, так і до процесу їх отримання. Вважаємо, що систематичне використання мультимедійних засобів на занятті, зокрема систем презентацій, сприяє наступному:

- підвищенню якісного рівня використання наочності на занятті;
- зростанню продуктивності заняття;
- логічному викладу навчального матеріалу, що значно підвищує рівень знань дітей;
- покращенню взаємин «дитина – логопед»;
- зміні ставлення дошкільників до комп'ютера: вони починають сприймати його як універсальний інструмент для роботи в будь-якій галузі людської діяльності.

Це ще раз засвідчує, якщо сьогодні ми навчимо дитину свідомому, корисному користуванню інформаційними технологіями, то завтра отримаємо певний результат – високі інтелектуальні показники наших дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Наук. кер. А. М. Богуш – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Перспективи інформатизації в Україні / ред. А. П. Великий та ін. – К.: Шкільний світ, 1996 – 195 с.
3. Гіркін І. В. Нові підходи до організації навчального процесу з використанням сучасних комп'ютерних технологій // Інформаційні технології, № 6, 1998.
4. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма / автор. Колектив; наук. керівник К. Л. Крутий. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2016. – 160 с.
5. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій / Н. В. Морзе – К. : Видавнича група ВНУ, 2008. – 352 с.
6. Мотурнак Є. В. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у дошкільному навчальному закладі [текст] / Євген Мотурнак // Практика управління дошкільним закладом. – 2012. – № 5. – С. 30 – 35. 39
7. Петрова О. Ю. Удосконалення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів дошкільного навчального закладу [текст] / Олена Петрова, Лариса Погорєлова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. – № 5. – С. 71 – 77.
8. Шевченко В., Сененко Н. Дидактична проблематика логопедії в сучасних комп'ютерних технологіях // Дефектологія. – 2004 р. – № 4. – С. 16 – 18.

УДК 372.210

Н. Г. П'ятковастудентка ФПДО,
спеціальність «Логопедія»**А. І. Кравченко**кандидат педагогічних наук, професор
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ОБСТЕЖЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ

У сучасній логопедії застосовується комплексний підхід до визначення і усунення загального недорозвинення мовлення. Цей підхід заснований на наступних принципах: комплексне обстеження дітей із недорозвиненням мовлення, виділення дітей, виокремлених за віком, динамічне вивчення, якісний аналіз результатів дослідження дітей.

В современной логопедии применяется комплексный подход к определению и устранению общего недоразвития речи. Этот подход основан на следующих принципах: комплексное обследование детей с недоразвитием

речи, выделение детей, подходящих по возрасту, динамическое изучение, качественней анализ результатов обследования детей.

Modern speech therapy involves an integrated approach to identify and correct general underdevelopment of speech. This approach is based on the principles of: an integrated study of children with speech disorders, ageappropriate children, dynamic learning, qualitative analysis of the results of the study of the child.

Ключові слова: діти з порушеннями мовленнєвої діяльності, інтегроване вивчення, діти із загальним недорозвиненням мовлення.

Ключевые слова: дети с нарушениями речевой деятельности, интегрированное изучение, дети с общим недоразвитием речи.

Key words: Modern speech therapy, children with speech disorders, integrated study, children with general speech deficiency.

Постановка проблеми. Розвиток сучасної логопедії зумовлює потребу її розширення в рамках мультидисциплінарного простору. У зв'язку з цим в наш час багато наукових понять і концепцій зазнають змін, пов'язаних з їх уточненням, деталізацією і конкретизацією. Не виявилось винятком і таке поняття, як «Загальне недорозвинення мовлення».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведені В. Лубовским дослідження розвитку словесної регуляції дій у дітей у нормі та патології показали, що закономірність аномального розвитку складають недостатність і специфічні особливості словесного опосередкування. Недостатню участь словесної системи виявляється при цьому як в регуляції довільних реакцій, так і в інших видах психічної діяльності дітей. Це негативно впливає на процеси прийому, переробки та зберігання інформації, тобто обумовлює недоліки сприймання, пам'яті, мислення, регуляції діяльності в цілому. Для розуміння механізму та суті мовленнєвих порушень надзвичайно важливе значення мають нейропсихологічні дослідження О. Лурії і його послідовників (Е. Бейна, Е. Хомського, Л. Цветкової та ін.). У роботах А. Лурії системно аналізується будова мозку і розглядається роль кожної з системних одиниць у здійсненні складних форм психологічної діяльності, в тому числі й мовленнєвої діяльності [2, с. 128].

Мета статті – на основі аналізу науково-педагогічних літературних дже-